

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Vrijplaats voor de kunsten : de Haagse Vrije Academie 1947-1982

Gras, S.

Citation

Gras, S. (2017, October 31). *Vrijplaats voor de kunsten : de Haagse Vrije Academie 1947-1982*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58879>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58879>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The following handle holds various files of this Leiden University dissertation:

<http://hdl.handle.net/1887/58879>

Author: Gras, S.

Title: Vrijplaats voor de kunsten : de Haagse Vrije Academie 1947-1982

Issue Date: 2017-10-31

Stellingen

bij Vrijplaats voor de kunsten, de Haagse Vrije Academie 1947-1982.

1. In de geschiedschrijving over kunstonderwijs is de inhoudelijke kant van de vrije kunstopleidingen ten onrechte genegeerd. Niet alleen dienen aspecten als zelfontplooiing en vrijheid van kunstopvatting te worden geëvalueerd, ook principes als een brede toegankelijkheid en het ontbreken van toetsing moeten in het debat worden opgenomen.
2. Vrij, subjectief gericht kunstonderwijs staat op gespannen voet met het opstellen van criteria om kunstzinnige vorderingen te toetsen. De didactische paradox 'wees origineel en gehoorzaam' (Stefan Hertmans 2012) bestaat nog steeds. De geschiedenis van de Vrije Academie toont aan hoe het anders kan.
3. Het bestaande beeld van Den Haag als gezapige stad ('Den Haag bruist alleen in het verversingskanaal') gaat zeker niet op voor het vooroorlogse kosmopolitische Den Haag.
4. De bakermat van de vrije expressie in het Nederlandse kunstonderwijs ligt in Den Haag, waar de eerste opleidingen fantasietekenen (de vooroorlogse term voor vrije expressie) werden gegeven.
5. De Vrije Academie bood in de jaren tussen 1947 en 1982 een *professionele* kunstopleiding, ondanks de afwezigheid van toelatingseisen en toetsing.
6. De vrije kunstonderwijs-ideologie van Livinus van de Bundt leidde tot meer mogelijkheden om te experimenteren dan op traditionele academies; en ook tot een grotere vrijheid voor leerlingen om te wisselen van discipline en andere lesvakken dan de oorspronkelijk beoogde te verkennen.
7. Psychopolis, de Vrije Academie onder George Lampe, was behalve een vrijplaats voor de kunsten ook een gesloten enclave van gelijkgestemden. Lampe beschouwde het begrip 'vrij' eerder als imperatief dan als adjectief.
8. De Vrije Academie zette in de late jaren zestig en de vroege jaren zeventig Den Haag - naast Amsterdam - op de kaart als progressief en 'hip' cultureel bolwerk.
9. Kunstonderwijs dient breed, filosofisch en maatschappelijk gericht te zijn en niet voornamelijk economische doelstellingen na te streven.
10. De opheffing van de Haagse Vrije Academie is een symptoom van het gebrek aan cultureel besef in de huidige Nederlandse politiek.
11. Kunstenaars met ateliers kunnen de Vrije Academie zonder subsidie weer opstarten.